

רשומות

ספר החוקים

7 באוגוסט 1964

434

כ"ט באב תשכ"ד

עמוד	
170	חוק הרשויות המקומיות (הגבלת הזכות להיבחר), תשכ"ד-1964
171	חוק מס הכנסה (ניכוי הפרשי הצמדה) (תיקון), תשכ"ד-1964
172	חוק הסדרת מקומות רחצה, תשכ"ד-1964
175	חוק להארכת תקפן של תקנות שעת-חירום (תשלומי חובה), תשכ"ד-1964
179	חוק מס עזבון (תיקון מס' 3), תשכ"ד-1964
191	חוק ההיטל על דירות גדולות, תשכ"ד-1964

חוק הרשויות המקומיות (הגבלת הזכות להיבחר) תשכ"ד-1964 *

1. בחוק זה -- הגדרה
"רשות מקומית" -- עירייה ומועצה מקומית, למעט מועצה אזורית שהוקמה מכוח הסמכויות לפי סעיף 5 (3) לפקודת המועצות המקומיות, 1941.
2. על אף האמור בכל חיקוק לא יהיו עובדי המדינה המפורטים בתוספת מועמדים בבחירות לרשות מקומית. הגבלת הזכות להיבחר
3. (א) חבר מועצה של רשות מקומית שהיה לעובד מעובדי המדינה המפורטים בתוספת יחדל לכהן כחבר המועצה. הגבלת הזכות לכהן
(ב) סעיף זה בא להוסיף על כל הוראה אחרת בדבר פסול לכהן כחבר מועצה כאמור ולא לגרוע ממנה.
4. לענין חוק זה דין הגופים המפורטים להלן כדין משרד ממשלתי הממשלה, ודין כל עובד בהם כדין עובד המדינה ודין משרה בהם כדין משרה בשירות המדינה; ואלה הגופים:
(1) המוסד לביטוח לאומי;
(2) שירות התעסוקה;
(3) כל גוף ממלכתי אחר שהוקם בחוק, ושעליו הכריזה הממשלה, באישור ועדת הפנים של הכנסת, כעל מוסד ציבורי לענין חוק זה.
5. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, לאזור התייעצות בוועדת הפנים של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו. ביצוע ותקנות
6. סעיף 3 לא יחול על כהונתו של עובד המדינה כחבר מועצה של רשות מקומית מכוח בחירות שנערכו לפני תחילתו של חוק זה. הוראת מעבר

תוספת

(סעיפים 2 ו-3)

1. שוטרים, סוהרים, פקחים ונרשאי משרה שיש עמה סמכות נקירה, חיפוש או מעצר.
2. נרשאי משרה שיש עמה סמכות בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר להעניק רישיונות או היתרים או לזמליין על הענקתם, בין שהסמכות מוגבלת לתחום אותה רשות מקומית בלבד ובין שאינה מוגבלת כאמור.
3. נרשאי משרה שיש עמה סמכות בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר לקבל לעבודה או להפנות לעבודה, בין שהסמכות מוגבלת לתחום אותה רשות מקומית בלבד ובין שאינה מוגבלת כאמור.

* נתקבל בכנסת ביום כ' באב תשכ"ד (29 ביולי 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 599, תשכ"ד, עמ' 90.

1 ע"ר 1941, חו"ס 1 מס' 1154, עמ' 119.

4. עובדי סעד שתפקידם הוא לתת סעד, בדרך כלל או בתחומי הרשות המקומית הנוגעת בדבר בלבד, או להמליץ על מתן סעד כאמור.

5. פקידי שומה, וכן פקידי גבייה שמקום עבודתם הוא בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר.

6. מנהלי עבודה בעבודות ציבוריות היוזמות בידי הממשלה שמקום עבודתם הוא בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר.

7. פקידיים שבמסגרתם לתת שיכון או שתפקידם הוא להמליץ על מתן שיכון או לבחור מועמדים לקבלת שיכון.

חיים משה שפירא
שר הפנים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

הוק מס הכנסה (ניכוי הפרשי הצמדה) (תיקון) תשכ"ד-1964 *

1. בחוק מס הכנסה (ניכוי הפרשי הצמדה), תשכ"ד-1964, בסעיף 2, במקום "קרוב לבעל השליטה נו" יבוא "יחיד שהוא אחד מבעלי השליטה בו כאמור בסעיף 76 לפקודה, או קרוב שלו".

פנחס ספיר
שר האוצר

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

* נחקק בכנסת ביום כ" באב תשכ"ד (29 ביולי 1964); הוצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 615, תשכ"ד, עמ' 225.
1 ס"ח 423, תשכ"ד, עמ' 82.

זוּק הַסְדֵרֵת מְקוֹמוֹת רֵחָצָה, תִּשְׁכ"ד-1964 *

1. שר הפנים רשאי לאסור בצו את הרחצה בחלק של חוף ים, גהר או אגם, שגבולותיו מסויימים בצו, אם הרחצה באותו חלק עלולה, לדעתו, לסכן חייהם של בני אדם, וכן רשאי הוא לאסור, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, רחצה כאמור אם היא עלולה לפגוע בבריאותם של בני אדם. איסור רחצה
2. במקום שהרחצה נאסרה בו כאמור בסעיף 1 תציב הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא שלטים לציון דבר האיסור, המספר, בצורה ובאופן שקבע שר הפנים בתקנות; במקום הנמצא מחוץ לתחומה של רשות מקומית, תציב המדינה שלטים כאמור. שלטים
3. שר הפנים רשאי לקבוע בצו שמקום פלוני, שגבולותיו מסויימים בצו, יהיה מקום רחצה מוכרז; היה המקום סמוך לנמל, יהיה צו כאמור טעון הסכמתו של שר התחבורה. מקום רחצה מוכרז
4. (א) שר הפנים יקבע בצו הוראות בדבר – הוראות שר הפנים
- (1) אמצעים לשמירת הכטיחות והתברואה במקום רחצה, לרבות מיתקנים ומכנים הדרושים בקשר לכך;
- (2) סדרים לשימוש במקום רחצה, לרבות איסור הרחצה בו בזמנים ובנסיבות שיש בהם משום סכנה לבטיחותם ולבריאותם של המתרחצים;
- (3) איסור או הגבלת פעולה שלדעתו עלולה להפריע לרחצה;
- (4) דרכי הפיקוח על סדרים ואיסורים כאמור;
- (5) כשירותם, טמכויותיהם וחובותיהם של סדרנים, פקחים, מצילים ומגישי עזרה ראשונה שיתמגו לענין ביצוע חוק זה וכל צו, חוק עזר או הוראה אחרת על פיו, וכן דרכי פעולתם;
- (6) תקנים של סדרנים, פקחים, מצילים ומגישי עזרה ראשונה שיוצבו במקום רחצה.
- (ב) צו כאמור בסעיף קטן (א) יכול שייצתן דרך כלל או לרשות מקומית פלוגית או למקום רחצה מוכרז פלוני או לסוגים של מקומות רחצה מוכרזים.
5. רשות מקומית שבתחומה נמצא מקום רחצה מוכרז חייבת לקיים בו את הוראות שר הפנים בצו לפי סעיף 4. חובת רשות מקומית
6. רשות מקומית רשאית, באישור שר הפנים, לקבוע בחוק עזר הוראות להסדרת הרחצה בים, בנהר, באגם או בכריכת שחיה ובכללן הוראות בעניניו הבאים, הכל במידה שלא גקבעו להם הוראות בחוק זה או בצו על פיו: חוקי עזר

* נתקבל בכנסת ביום כ" באב תשכ"ד (29 ביולי 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 616, תשכ"ד, עמ' 228.

- (1) סדרי הבטיחות במקום הרחצה, לרבות הנסיבות בהן תהיה הרחצה בו אסורה או מוגבלת;
- (2) הבטחת הנקיון;
- (3) שמירת הסדר בין המתרחצים, הן במים והן מחוצה להם;
- (4) ייעוד מקומות או זמנים לרחצה בלעדית של גברים, נשים או טף;
- (5) הסדרת משחקי ספורט המים, התעמלות בקבוצות, משחקים קבוצתיים ומשחקים בכדור;
- (6) הסדרת השיט במקום הרחצה למניעת הפרעות לרחצה;
- (7) איסורה או הגבלתה של כניסת בעלי חיים למקום רחצה;
- (8) הסדרת השימוש במלתחות, מקלחות ובתי שימוש;
- (9) סדרי ההתפשטות וההתלבשות במקום רחצה;
- (10) קביעת דמי כניסה למקום רחצה שאיננו בריכת שחיה בעד השירותים הניתנים בו, אולם נוכחותו של מציל, נקיון, בתי שימוש והספקת מים לשתייה לא ייחשבו כשירותים לענין פסקה זו.

דין חוק עזר להסדרת השיט	7. חוק עזר בענין הסדרת השיט במקום רחצה טעון הסכמתו של שר התחבורה, ומשהותקן לא יחולו בתחום תחולתו תקנות באותו ענין שהותקנו מכוח זיקוק אחר.
דמי כניסה	8. לא ייגבו דמי כניסה למקום רחצה בים, בנהר או באגם אלא אם גקבע חלק סביר של אותו מקום, שהגישה אליו נוחה, לכניסה בלי תשלום.
תחולתו של חוק עזר	9. חוק עזר לפי סעיף 6 יחול גם בתחום המים של מקום הרחצה, כפי שייקבע בחוק העזר, אף אם אינו כלול בתחום הרשות המקומית, ובלבד שלא ירוחק מקילומטר אחד מנקודת שפל המים שבחוף.
מקום שמתוך לתחום רשות מקומית	10. במקום הנמצא מחוץ לתחומה של רשות מקומית, יהא הממונה על המחוז רשאי להתקיין, באישור שר הפנים, חוק עזר כאמור בסעיף 6.
סמכות פקח או סדרן לדרוש זיהוי	11. עבר אדם עבירה על חוק זה או על צו, חוק עזר או הוראה אחרת שניתנו לפיו, לעיני סדרן או פקח שנתמנו לענין חוק זה, וכן אם היה לסדרן או לפקח יסוד סביר להניח שהאדם עבר זה לא כבר עבירה כאמור, רשאי הוא לדרוש מאותו אדם לזהות עצמו להגחת דעתו, ואם סירב לעשות כן רשאי הוא לעצור אותו במקום הרחצה עד לבוא שוטר, אך לא יותר מאשר שלוש שעות.
עונשין	12. (א) המתרחץ במקום שהרחצה בו אסורה, דינו – קנס 500 לירות. (ב) המתיר לקטין שבחסותו או בפיקוחו ושרם מלאו לו 15 שנה להתרחץ במקום שהרחצה בו אסורה או אינו מונע בעדו מלהתרחץ כאמור כאשר יש ביכולתו למנוע, דינו – קנס 500 לירות או מאסר חודש.

(ג) המפיר הוראות של מציל בענין מניעת סכנה להיי המחרחצים, דינו - קנס 500 לירות או מאסר חודש.

(ד) המשחית, מסיר, פוגם או מליט שלט או סימן אחר לאיסורה או הגבלתה של הרחצה, דינו - קנס 500 לירות.

13. הוראות סעיף 99 לפקודת העיריות, 1934, יחולו על עבירה לפי חוק זה, או לפי צו או חוק עזר על פיו, כאילו היתה עבירה על חוק עזר של עיריה, ובתחומה של מועצה מקומית יהיו לענין זה סמכויותיו של פקיד עיריה לפי סעיף 99 האמור בידי עובד אותה המועצה המקומית שהורשה לענין סעיף 9 (5) לפקודת המועצות המקומיות, 1941.²

14. הקנסות שנגבו בשל עבירות לפי חוק זה או לפי צו או חוק עזר שניתנו על פיו, שבוצעו בתחומה של רשות מקומית או במקום רחצה שחופו נמצא בתחומה של רשות מקומית, ישולמו לקופתה של אותה הרשות.

15. סמכויות לפי חוק זה אינן גורעות מסמכויות לפי חוק אחר וקיום חיובים לפי חוק זה אינו משחרר מקיום חיובים לפי חוק אחר.

16. בטלות -

(1) פקודת מקומות רחצה ציבוריים³;

(2) פסקה (2) לסעיף 98 לפקודת העיריות, 1934.

17. כל חוק עזר המסדיר את הרחצה ושהיה בתקפו ערב תחילתו של חוק זה מכוח פסקה (2) לסעיף 98 לפקודת העיריות, 1934, או מכוח סעיף 9 לפקודת המועצות המקומיות, 1941, רואים אותו מיום תחילתו של חוק זה כאילו הותקן על פי חוק זה ביום תחילתו; אולם תקפו של חוק עזר כאמור יפקע כחום שנה אחת מיום תחילתו של חוק זה, אם לא נחבטל לפני אותו מועד על ידי חוק עזר לפי חוק זה.

18. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

חיים משה שפירא
שר הפנים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

¹ ע"ר 1934, תוס' 1 מס' 414, עמ' 1.
² ע"ר 1941, תוס' 1 מס' 1154, עמ' 119.
³ חוקי איי, כרך ב', פרק ק"ב, עמ' 1225.

1010

באקו 58 כ"ב תשכ"ד (31 במאי 1964)

587
ת"ט
49'18

חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה) תשכ"ד-1964 *

- 1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958, בנוסח הניתן בתוספת, מוארך בזה עד יום י' בניסן תשכ"ו (31 במרס 1966).
- 2. תחילתו של חוק זה היא כיום כ"ב באב תשכ"ד (31 ביולי 1964).
- 3. שר האוצר, או מי שהוסמך על ידיו לכך, רשאי לפטור מחזיק טובין מתשלום היטל שהוטל על פי צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה על מחזיקי טובין), תשכ"ב-1962, אם הוכח להנחת דעתו כי למחזיק הטובין אין ולא יכול להיות, בשל אותם טובין, כל יתרון עסקי לרבות ריווח עודף, כתוצאה מהפחתת שער החליפין של המטבע.

התוספת (סעיף 1)

"בתוקף הסמכות שהוענקה לי לפי סעיף 9 (א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי"ח-1948, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

- 1. בתקנות אלה -
  - "השר" - חבר הממשלה שנתמנה על ידיה לכיצוע תקנות אלה;
  - "הספקה" - עסקה בטובין שיש בה תמורה, בין לשוק המקומי ובין לשוקי הוצ, לרבות חלוקת טובין, בין בהפקת רווחים ובין ללא הפקת רווחים;
  - "טובין" - לרבות מטבע-חוץ, שנרכש בהיתר מאת המפקח על מטבע-חוץ או שנתקבל תמורת יצוא, או זכות למטבע-חוץ כאמור, בכל צורה שהיא, בארץ או מחוצה לה;
  - "ייצור" - לרבות שינוי טובין מבחינת הצורה, הטיב, האיכות או מכל בחינה אחרת, מוגתם או אריזתם, וכן ייצורה או גידולה של תוצרת חקלאית;
  - "מחזיק טובין" - מי שברשותו או בפיקוחו נמצאים טובין, המשמשים או נועדים לשמש לו להספקה, לייצור או למתן שירותים;
  - "היטל" - ההיטל לוויסות השיווק והכוונתו המוטל לפי תקנה 2;
  - "פקיד מכס", "גובה מכס" ו"רשות המכס" כמשמעותם בפקודת המכס⁴.
- 2. רשאי השר לקבוע, בצו, שמחזיק טובין שיפורטו בצו ישלם עליהם, למען המטרות שפורטו בו, היטל בסכום מסויים או באחוז מסויים ממחיר הטובין או לפי חישוב אחר, הכל כפי שייקבע בצו.
- 3. על צו לפי תקנה 2 יחולו הוראות סעיף 2 לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תשי"ט-1949⁵, כאילו ההיטל היה מס כמשמעותו בסעיף האמור.

קביעת היטל

תקפו של צו

* נחקל בכנסת ביום כ"א באב תשכ"ד (30 ביולי 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 807, תשכ"ד, עמ' 118.

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 18; ס"ח תש"ך, עמ' 43; ס"ח תשכ"א, עמ' 62; ס"ח תשכ"ב, עמ' 57; ס"ח תשכ"ג, עמ' 76; ס"ח תשכ"ג, עמ' 124; ס"ח תשכ"ד, עמ' 72.

2 ק"ח תשכ"ב, עמ' 1280.

3 ע"ר תש"ח, חוקי א"מ, עמ' 1.

4 חוקי א"מ, כרך א', פרק מ"ב, עמ' 593.

5 ס"ח 19, תשי"ט, עמ' 154.

4. לא ישתמש השר בסמכות לפי תקנה 2 אלא אם היה לו יסוד סביר להניח כי הדבר דרוש לאחת ממטרות אלה:

(1) הסדרת הביקוש או התצרוכת של טובין, לרבות מניעתם של עודפים או הוצאתם של טובין;

(2) הגנה על תוצרת הארץ מפני התחרות של מוצרי יבוא;

(3) קיום מחיר אחיד או יציב לטובין;

(4) ספיגתו או מניעתו של ריווח עודף, בין אם נקבע לטובין מחיר מקסימלי או קבוע לפי כל דין ובין אם לאו, אם הריווח אינו גובע מעמלו או מיעילותו של מחזיק הטובין.

בתקנה זו –

”יעילות” – פעולה שגרמה להורדת הוצאות הקשורות בקנייתם, ייצורם או הספקתם של טובין מתחת להוצאות שאלמלא פעולה כזו היה על מחזיק הטובין להוציאן, אם ההורדה הזאת היא פרי הכשרון, הידע או היוזמה האישיים של מחזיק הטובין במסגרת הדין וכללי ההגנות המסחרית;

”ריווח” – ריווח מחושב במטבע ישראלי.

5. ההיטל ייגבה על פי פקודת המסים (גבייה)⁶, כאילו היה מט כמשמעותו באותה פקודה, אך סעיף 12 לאותה פקודה לא יחול על הגבייה.

גביית ההיטל

6. (א) השר רשאי לקבוע, בצו, מועדים לסילוק היטלים, את מקום סילוקם ואת דרכי הסילוק, וכן רשאי הוא לקבל מהחייב בהיטל התחייבות לסילוקו וערובה לקיום התחייבות זו.

מועדים לסילוק
ההיטל ודרכי
הסילוק

(ב) השר רשאי בהנאים הנראים לו לדחות סילוק ההיטל, כולו או מקצתו, למועד

אחר.

7. לא סילק מחזיק טובין את ההיטל, כולו או מקצתו, במועד שנקבע בצו או במועד האחר כאמור בתקנה 6 (ב), רשאי השר –

צו הקפאה
וחשלום ריבית

(1) לאסור, עד לסילוק ההיטל, את העברת הבעלות או החזקה בטובין שעליהם הוטל ההיטל, וכל עסקה אחרת בהם, או את טלטולם של הטובין האמורים הנמצאים ברשותו של החייב בהיטל או בפיקוחו;

(2) לחייב את החייב בהיטל בתשלום ריבית עד 11% לשנה מהיום שנקבע לסילוק ההיטל עד ליום פרעונו בפועל, ולענין הגבייה דין הריבית כדין ההיטל.

8. שר המשפטים ימנה ועדה של שלושה להיות ועדת ערר לענין היטלים; יושב ראש הוועדה יהיה שופט בית משפט מחוזי ולפחות אחד מיתר שני חבריה יהיה נציג הציבור; הודעה על מינוי ועדת ערר, הרכבה ומענה תפורסם ברשומות.

ועדת ערר

9. הוטל היטל שלא לפי סכום מסויים או אחוז מסויים אלא בדרך של חישוב אחר, רשאי מי שרואה עצמו נפגע על ידי קביעת סכום ההיטל שעליו לשלמו לערור לועדת הערר. הערר יוגש תוך שלושים יום מהיום שבו הודעה על הקביעה הגיעה לידיעת העורר, אלא שיושב ראש הוועדה רשאי להאריך המועד האמור אם הערר מבוסס על נתונים שלא היו בידי העורר תוך המועד האמור או אם ישנה סיבה מוצדקת אחרת.

ערר

⁶ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

10. ועדת הערר אינה קשורה בנתונים שעליהם מבוססת הקביעה והיא רשאית לאשרה, לשנותה או לבטלה.
11. הגשת הערר לא תעכב את גביית ההיטל אלא אם הורה על כך יושב ראש הועדה, לאחר ששמע את בציג השר.
12. לוועדת הערר יהיו כל הטמכויות שאפשר להעניקן לוועדת חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות חקירה.⁷
13. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין לפני ועדת הערר, ובמידה שלא עשה כן תקבע ועדת הערר בעצמה את סדרי הדין לפנייה.
14. החייב בתשלום היטל וכן כל אדם אחר, חוץ מן החסין על פי כל דין מלמסור עדות לפני בית המשפט, חייב, לפי דרישתו של השר או של מי שהוסמך על ידיו בכתב, למסור ידיעות, פנקסים, מסמכים ותעודות אחרות, שלדעת הדורש יש בהם כדי להבטיח את ביצוען של תקנות אלה.
15. (א) מי שעשה אחת מאלה:
- (1) מסר, לענין תקנות אלה, לשר או למי שהוסמך על ידיו, ידיעה, פנקס, מסמך או תעודה אחרת שהם כוזבים בפרט חשוב;
  - (2) העלים, השמיד, שינה או סירב למסור ידיעה, פנקס, מסמך או תעודה אחרת שנדרש למסרם לפי תקנות אלה;
  - (3) עבר על צו לפי תקנה 7 (1);
  - (4) הפריע לאדם הפועל בשליחות השר לבצע את טמכויותיו לפי תקנות אלה או מנע זאת ממנו;
  - (5) עשה מעשה מרמה כדי להתחמק מסילוק ההיטל שנתחייב בו,
- דינו – מאסר שנתיים או קנס 5,000 לירות או פי שלושה משווי הטובין אשר בקשר אתם נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר.
- (ב) נעברה עבירה על תקנות אלה במהלך עסקו של חייב בהיטל, על ידי פקיד, פועל, שליח, סוכן או בא כוחו של החייב בהיטל, אחראי לעבירה גם החייב בהיטל עצמו, אם לא הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת קיומן של תקנות אלה ושהעבירה נעברה שלא בידיעתו.
- (ג) נעברה עבירה על תקנות אלה על ידי חבר בני אדם, אחראי לעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי של אותו חבר, אם לא הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת קיומן של תקנות אלה או שהעבירה נעברה שלא בידיעתו.
16. (א) נקבעו בצו המטיל את ההיטל תנאים להחזרת היטל או מקצתו, יוחזר כמותנה למשלם ההיטל אם נתקיימו התנאים.
- (ב) נגבה היטל בטעות, או נגבה יותר מהסכום המגיע, יוחזר ההיטל או העודף שנגבה למי ששילמו.

⁷ חוקי אי"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.

(ג) היה לשר יסוד סביר להאמין שטובין החייבים בהיטל גיזוקו, או שנשלחה בהם יד לפני כניסתם לישראל, או כשהם בפיקוחה של רשות המכס, יפחית את ההיטל, יחזירו או יפטור את החייב בהיטל מתשלומו, כולו או מקצתו הכל במידה שהדבר נראה לו לפי היקף הבזק. הרואה עצמו מקופח בהחלטה לפי תקנת-משנה זו רשאי לערר עליה בפני בית המשפט המחוזי.

17. טובין שיובאו והם מיוצאים תוך שנה מיום היבוא, כמובח לפי רשימותיה של רשות המכס, באריותם המקורית או באריות חדשה שנעשתה במעמדו של פקיד מכס, יושב סכום ההיטל ששולם עליהם, אלא שרשאי השר להורות על ניכוי סכום שלא יעלה על 10% מסכום ההיטל, ובלבד שהטובין לא היו בשימוש בישראל וזהותם נקבעה, להנחת דעתו של גובה המכס אשר במקום שממנו מיוצאים אותם טובין, על ידי השוואה עם הפרטים שנרשמו במקום היבוא.

הישבון ביצוא טובין שלא חל בהם שינוי

18. (א) מוצויים שיוצרו או נאדו בישראל והם מיוצאים לחוץ-לארץ, יושב ההיטל על הטובין ששימשו בייצורם או באריותם.

הישבון ביצוא טובין יבוא שחל בהם שינוי

(ב) לא יינתן הישבון לפי תקנה זו, אלא על אותה כמות חמויים שהוכח לגביה, להנחת דעתו של גובה המכס, כי ההיטל החל עליה לפי תקנות אלה אמנם שולם.

(ג) הוראות תקנה זו אינן גורעות מהוראות תקנה 16 (א).

19. השר רשאי לאצול לאחר מסמכיותו לפי תקנות אלה, למעט סמכיות לפי תקנה 2.

אצילות סמכיות

20. מי שעוסק בשירות של הסעת נוסעים או הובלת טובין, לרבות כל שירות הניתן בטעינת טובין או בפריקתם, או בהחסנתם או בביטוחם, דינו כדין מחזיק טובין ותקנות אלה יחולו לגביו, בשינויים המחוייבים לפי הענין ובשינויים נוספים אלה:

היטל על שירות הובלה

(1) בכל מקום בו מדובר על "מחיר" קרי "שכר";

(2) בתקנה 7 (1), אחרי "או החזקה בטובין" יבוא "או את עשיית השירות";

(3) בכל מקום בו מדובר על "מחזיק טובין" קרי "עושה שירות";

(4) בכל מקום שבו מדובר על "טובין" קרי "שירות".

21. לתקנות אלה ייקרא "תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958".

השם

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

חוק מס עזבון (תיקון מס' 3) תשכ"ד-1964 *

החלפת סעיף 1

1. במקום סעיף 1 לחוק מס עזבון, תשי"ט-1949 (להלן - החוק העיקרי), יבוא:

1. בחוק זה -
  - "נפטר" - מי שנפטר ביום ב' בניסן תשי"ט (1 באפריל 1949) או אחרי האריך זה;
  - "תושב" - מי שמקום מגוריו הקבוע הוא בישראל;
  - "יורש" - מי שזכאי ליטול את נכסי העזבון או חלק מהם, בין על פי דין ובין על פי צוואה, לרבות מי שזכאי לקבץ בעלות בנכס עזבון לפי סעיף 3 (א) (2), ואדם שהוקנה לו נכס עזבון לפי סעיף 3 (א) (3);
  - "נכס" - כל רכוש, בין מקרקעין ובין מיטלטלין, כסף, וכן זכות או טובת הנאה ראויות או מוחזקות, ולרבות חלק בנכס;
  - "נכסי עזבון" - נכסים כמפורט בסעיף 3:
    - (1) לגבי נפטר שבשעת פטירתו היה תושב - נכסיו כאמור בכל מקום שהוא;
    - (2) לגבי נפטר שבשעת פטירתו לא היה תושב - נכסיו כאמור בישראל;
  - "צו עזבון" - לרבות צו ירושה, צו מינוי אפוטרופוס או מנהל עזבון, צו קיום צוואה וצו חתימה מחדש על צוואה;
  - "מנהל עזבון" - לרבות אפוטרופוס על העזבון, או המוציא לפועל צוואתו של נפטר, או אדם הנוהג בנכסי עזבון מנהל עזבון;
  - "בית משפט" - בית משפט או בית דין הנתון צו עזבון;
  - "מנהל" - מנהל שנתמנה לפי סעיף 29 (א);
  - "שמאי" -
    - (1) לגבי מקרקעין - שמאי מקרקעין כמשמעותו בחוק שמאי מקרקעין, תשכ"ב-1962;
    - (2) לגבי נכסים אחרים - שמאי מחוץ רשימת השמאים שקבע שר המשפטים לענין חוק זה.

החלפת סעיף 2 והוספת סעיפים 2א-2ד

2. במקום סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:

2. מס עזבון יוטל על יתרת עזבונו של נפטר וישולם מתוך נכסי עזבונו.
- 2א. יתרת העזבון היא שוויים של כל נכסי העזבון לאחר הפחתת הניכויים לפי הסעיפים 2ב ו-2ג.
- 2ב. ואלה הניכויים הכלליים לענין קביעת יתרת העזבון:
  - (1) שוויים של נכסים הפטורים ממס עזבון לפי חוק זה או לפי סעיף 55 לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959;

* נתקבל בכנסת כיום כ"א באב תשכ"ד (30 ביולי 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 550, תשכ"ג, עמ' 208.

1 ס"ח 22, תשי"ט, עמ' 187; ס"ח 200, תשי"ט, עמ' 45; ס"ח 232, תשי"ז, עמ' 143.

2 ס"ח 368, תשכ"ב, עמ' 72.

3 ס"ח 293, תשי"ט, עמ' 234; ס"ח 383, תשכ"ג, עמ' 14.

- (2) הוצאות, אגרות, חובות והתחייבויות כאמור בסעיף 4;
 (3) 10,000 לירות;
 (4) 15,000 לירות נוספות אם בפטר הנפטר מזומת פגיעה שנפגע בה מפעולות איבה נגד המדינה.
 ניכויים אישיים 72. (א) ואלה הניכויים האישיים לענין קביעת יתרת העזבון:
 (1) 25,000 לירות –

- (א) בשל בן-זוג, לרבות בן-זוג שנתגרש;
 (ב) בשל אדם שהיה ידוע בציבור כבן-זוגו של הנפטר וגר עמו בשעת פטירתו, ואף לאחד מהם לא היה אותה שעה בן-זוג אחר; ניכוי זה יותר פעם אחת בלבד;
 (2) בשל בן שלא מלאו לו 22 שנים (להלן – ילד) או בשל בן שמלאו לו 22 שנים (להלן – בן) של הנפטר או של בן-זוגו, לרבות מאומץ –

(א) 15,000 לירות בשל כל ילד של הנפטר; ואם מת ילדו או בנו לפניו – 15,000 לירות בשל כל ילדיו יחד של אותו ילד או בן;

- (ב) 10,000 לירות בשל כל בן של הנפטר;
 (ג) 17,500 לירות – נוסף על הניכוי לפי פסקה (א) או 22,500 לירות נוסף על הניכוי לפי פסקה (ב) – בשל כל ילד או בן של הנפטר שהוא בטול יכולת לקיים את עצמו עקב ליקוי גופני או שכלי;

(3) 5,000 לירות בשל כל אחד מהורי הנפטר אם הותר לנפטר ניכוי בעדם כאמור בסעיף 41 לפקודת מס הכנסה⁴, ואם לא היו לנפטר ילדים ובנים יורשים – 10,000 לירות אף אם נשאר רק אחד ההורים.

(ב) הניכויים לפי סעיף קטן (א) לא יינתנו אלא בשל שאיר שהוא יורש ולא יותר מחלקו בנכסי העזבון לאחר שנוכו מהם הוצאות, האגרות, החובות והתחייבויות על פי סעיף 4.

72. אלה שיעורי מס העזבון:

שיעורי מס עזבון	אלה שיעורי מס העזבון:
5%	על כל חלק מ-35,000 לירות הראשונות –
10%	על כל חלק מ-35,000 לירות נוספות –
15%	על כל חלק מ-40,000 לירות נוספות –
20%	על כל חלק מ-45,000 לירות נוספות –
25%	על כל חלק מ-45,000 לירות נוספות –
30%	על כל חלק מ-50,000 לירות נוספות –
35%	על כל חלק מ-50,000 לירות נוספות –
40%	על כל חלק מ-100,000 לירות נוספות –

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, תשכ"א, עמ' 120; ס"ח 426, תשכ"ד, עמ' 114.

- על כל חלק מ-100,000 לירות נוספות — 45%
- על כל חלק מ-250,000 לירות נוספות — 50%
- על כל חלק מ-250,000 לירות נוספות — 55%
- על כל סכום נוסף — 60%.

החלפת סעיף 3

3. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

נכסי עזבון 3. (א) נכסי עזבון, לרבות —

(1) נכסים שהיו בשעת פטירתו של הנפטר בבעלות משותפת לו ולאדם אחר שאינו בן-זוגו, והיה הסדר שעם הפטירה יהיו הנכסים מוקנים בשלמות לאדם האחר וללא תמורה; לענין זה יראו נכסים בבעלות משותפת אם כל אחד מהשותפים רשאי לעשות בהם כאילו היה הבעל היחיד בהם;

(2) נכסים שהנפטר העביר בלי תמורה לאדם אחר על מנת שהבעלות בהם תהיה מוקנית לאותו אדם עם פטירתו של הנפטר, או במועד אחר ברוך ליום פטירתו, שנקבע על ידי הנפטר;

(3) נכסים שהנפטר העביר בלי תמורה לאדם אחר תוך חמש שנים לפני פטירתו — אך לא לפני ב' בניסן תש"ט (1 באפריל 1949) — והבעלות עליהם הוקנתה לאותו אדם לאלתר, למעט —

(א) מתנת נישואין לא מופרות לבנו של הנפטר;

(ב) מתנה אחרת שאינה מופרות בהתחשב עם הנסיבות שבהן ניתנה ועם הכנסותיו והוצאותיו הרגילות של הנפטר;

(1) מתנה שניתנה לאחד מן המפורטים בפסקה (1) לסעיף 6 או למסד ציבורי שאושר לענין סעיף 45 (א)(5) לפקודת מס הכנסה;

(4) סכום המשתלם בפטירתו של הנפטר, או בתאריך מסויים שלאחריו, על-פי פוליסה לביטוח, או על-פי חוזה עבודה, או על-פי חברות בקופת פנסיה או תגמולים, אם דמי הפרמיה או התמורה, הכל לפי הענין, שולמו מנכסי הנפטר; אולם, לא ייחשב כנכס עזבון סכום כאמור המשתלם לבן-זוגו, לילדיו, לצאצאי ילדיו, או להוריו של הנפטר, או לכל אדם שהיה סמוך על שולחנו — אלא אם יוכח שדמי הפרמיה או התמורה ששולמו, כאמור, עלו על סכום המתקבל על הדעת בנסיבות המקרה;

(5) נכסים שהיו מוקנים לאפוטרופוס מכות פקודת המסחר עם הארץ, 1939, חוק נכסי נפקדים, תש"י—1950, או חוק נכסי גרמנים, תש"י—1950, והאפוטרופוס מסרם ליורשי הנפטר בשל היותם יורשיו.

⁵ ע"ר 1939, תרס" 1 מס' 923, עמ' 95.

⁶ ס"ח 37, תש"י, עמ' 86.

⁷ ס"ח 56, תש"י, עמ' 266.

(ב) העברה לענין פסקאות (2) ו-(3) לסעיף קטן (א) לרבות פעולה, הבטחה או התחייבות שכתוצאה מוון הוקנה נכס לאדם אזור, בין במישרין ובין באמצעות אדם שלישי, בין בדרך באמנות, ויתור, הקניה, הסכם או הסדר, ובין בכל דרך אחרת, וכן פעולה, הבטחה או התחייבות כאמור לגבי מניות או זכויות אחרות שהיו לגפטר בתאגיד שרוב מניותיו או רוב הזכויות בו היו בידי הגפטר או נאמנו, ולרבות בדרך הצבעה בתאגיד.

(ג) הוקנה או הועבר נכס לפי פסקאות (1) (2) או (3) לסעיף קטן (א) בתמורה חלקית, ייחשג כנכסי עזבון חלק יחסי משוויו של הנכס בעת הפטירה, שהוא כחם שוויו בעת מתן התמורה פחות התמורה, לשוויו באותה שעה.

(ד) היה נכס בשעת פטירתו של הגפטר משותף לו ולבן-זוגו בחלקים בלתי מסויימים – יראו את הנכס כאילו היה שייך לשני בני הזוג חלק כחלק, כל עוד לא הוכח שבן הזוג שנשאר בחיים זכאי לחלק אחר בנכס.

4. במקום סעיף 4 לחוק הציקרי יבוא:

4. (א) שוויים של נכסי עזבון ייקבע על-ידי שומת כל נכס שבעזבון וצירוף שוויים של כל הנכסים הניכוי סכומים אלה:

(1) הוצאות שהוצאו בשל הלווייתו של הגפטר, קבורתו, הקמת מצבה על קברו וכן הוצאה סבירה, להנחת דעתו של המנהל, שהוצאה לאמירת תפילות או קיום פולחן דתי לפי הדת או הנהג של הגפטר;

(2) חובות והתחייבויות שהיו על הגפטר בשעת פטירתו ולא נתבטלו עקב הפטירה – לרבות כתובה ולמעט מזונות מן העזבון;

(3) אגרת רישום ששולמה בעד רישום נכסי עזבון בלשכת רישום מקרקעין על שם האדם שקיבל אותם כאמור בסעיף 3 (א) (3);

(4) הוצאות להגהלת העזבון שאושרו על-ידי בית המשפט וכן הוצאות כאמור שהוצאו תוך שנה אחת מיום מינוי מנהל עזבון וסבירותם הוכחה להנחת דעתו של המנהל, לאחר ניכוי הכנסות העזבון; המנהל רשאי להאריך את התקופה האמורה אם ראה סיבה סבירה לכך.

(ב) חובות והתחייבויות כאמור בסעיף קטן (א) (2) שהיו על גפטר שאינו תושב כלפי בני אדם שאינם חושבים – אין לנכותם מנכסי העזבון, אלא אם היו הנכסים משועבדים להם; ואם הוכח שנכסי הגפטר מחוץ לישראל אינם מספיקים לכיסוי החובות והתחייבויות, יורד הניכוי מנכסי העזבון בשיעור הדרוש לסילוק היחרה.

(ג) נכסי עזבון הנמצאים מחוץ לישראל ויש איסור או הגבלה על הוצאתם או על העברת תמורתם, מהארץ בה הם נמצאים, לא יובאו בחשבון בקביעת שווי העזבון עד להסרת האיסור או ההגבלה האמורים.

5. במקום סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

5. (א) שוויים של נכסי עזבון יהיה המחיר שהיה מתקבל בעד כל אחד מהם, אילו נמכר בשעת פטירתו של הגפטר על-ידי מוכר מרצון לקונה מרצון.

"השווי"

(ב) גמכר נכס מגבסי העזבון על-ידי יורש בחום לב או על-ידי מנהל העזבון, בפחות מן המחיר האמור בסעיף קטן (א), יהיה שווי הנכס המחיר שנתקבל ובלבד שנמכר לפני תום שנה מיום מינוי מנהל העזבון או מיום מתן צו עזבון, לפי המוקדם יותר, או תוך תקופה ארוכה מזו שהסכים עליה המנהל מטעמים מיוחדים."

6. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

א5. משוויים של כלל נכסי העזבון ינוכה שווייה של דירת יחיד שבהם, אם שוויים יחד עם דירת היחיד (להלן – השווי הכולל) לא עלה על 150,000 לירות, ובלבד שלא ינוכה יותר מ-50,000 לירות; עלה השווי הכולל על 150,000 לירות, יוקטן הניכוי בסכום שבו עלה השווי הכולל על 150,000 לירות.

"פטור לדירת יחיד"

בסעיף זה, "דירת יחיד" – דירה אחת או חלק מדירה אחת שהגפטר גר בה ונתקיימו שתי אלה:

(1) הגפטר גר ביחד עם קרוב מיום היותם לקרובים או לפחות שנתיים רצופות עד לפטירה, הכל לפי התקופה הקצרה יותר;

(2) הקרוב הוסיף לגור בדירה לפחות שנתיים רצופות לאחר הפטירה.

לענין זה, "קרוב" – יורש שבשלו ניתן ניכוי לפי סעיף ג2.

ב5. נכסי אדם שהוא נספה כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות החיילים שנספו במערכה (הגמולים ושיקום), תשי"ז-1950,⁸ או נספה כמשמעותו בסעיף 3 לחוק המשטרה (נכים ונספים), תשט"ו-1955,⁹ שבעת פטירתו שרת במחלקת משמר הגבול שבחיל המשטרה כמשמעותו בפקודת המשטרה¹⁰, יהיו פטורים ממס."

פטור לנכסי נספה

7. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

6. לא ייחשבו נכסטי העזבון:

"פטור"

(1) נכסים שהוקנו על-ידי הגפטר למדינה, לרשות מקומית, לקרן הקיימת לישראל, לקרן היסוד – המגבית המאוחדת לישראל, למוסד להשכלה גבוהה שקיבל תעודה על פי סעיף 13 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ז-1958,¹¹ או למוסד שעניינו דת, תרבות, חינוך, מדע, בריאות, סעד או ספורט שגקבע לענין זה על-ידי שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת;

⁸ ס"ח 52, תשי"ז עמ' 162; ס"ח 386, תשכ"ג, עמ' 16.
⁹ ס"ח 180, תשט"ו, עמ' 74.
¹⁰ חוקי א"י, כרך ב', פרק קי"ב, עמ' 1124.
¹¹ ס"ח 261, תשי"ח, עמ' 191.

(2) נכסים שהוקנו על-ידי הנפטר למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 3 (א) (3), ובלבד שלא יוצאו נכסים כאלה מכלל נכסי עזבון בסכום העולה על 50% משווי כלל נכסי העזבון;

(3) רהיטים וכלי בית שהועברו לבן-זוגו של הנפטר או לילדיו לפני פטירת הנפטר או שעברו אליהם עקב פטירתו;

(4) תשמישי קדושה, כתבי יד, ספרים, אספים מדעיים, תמונות ודברי אמנות, שהנפטר לא החזיק בהם למכירה או להשכרה והוקנו על-ידי הנפטר או היורשים בלי תמורה למוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 3 (א) (3);

(5) נכסים כאמור בפסקה (4) שנשארו בידי היורשים ולא נמכרו תוך חמש שנים מיום הפטירה; אלא שלגבי תמונות ודברי אמנות לא יינתן פטור אלא עד לשווי של 15,000 לירות בלבד.

8. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 26

26. (א) נכללו בעזבון נכסים שהנפטר ירש תוך שבע שנים שקדמו ליום פטירתו ושולם עליהם מס, יינתן זיכוי מן המס החל לפי סעיף 72, בסכום שיהסו אל כלל מס העזבון הקודם כיהס שווי הנכסים האמורים לשווי כלל העזבון הקודם שנקבע לענין תשלום מס עזבון עליו.

"זיכוי בשל מס עזבון ששולם הנפטר"

(ב) נפטר הנפטר לאחר תום שבע שנים מיום שירש נכסים כאמור בסעיף קטן (א), יקטן הזיכוי ב-1/5 בכל שנה החל בשנה השמינית.

9. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 7

7. ממס העזבון יינתנו זיכויים כלליים אלה:

- (1) אגרת בית משפט ששולמה בעד צו עזבון;
- (2) אגרת רישום ששולמה בעד רישום נכסי עזבון על שם היורשים בלשכת רישום המקרקעין לאחר תקופת הפטור מתשלום האגרה, אם הוכח להנחת דעתו של המנהל כי היתה סיבה סבירה לאי רישומם תוך התקופה האמורה;
- (3) מס ירושה או מס עזבון ששולם במדינה זרה על נכס עזבון של תושב, ובלבד שהזיכוי לא יעלה על סכום מס העזבון שהיה מוטל לפי חוק זה בשל אותו נכס, כשהוא מחושב לפי השלב הגבוה ביותר בסולם שיעורי המס הזול על יתרת העזבון.

10. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 8

8. (א) המנהל רשאי לגבות את מס העזבון –

- (1) ממנהל העזבון או מהמחזיק בנכסי העזבון – למעט מיורש – עד שוויים של נכסי העזבון שבידם אותה שעה;
- (2) מיורש – בסכום השווה לחלקו במס העזבון אך לא יותר משווי נכסי העזבון שבידו אותה שעה; היו בידו נכסי עזבון בשווי העולה על חלקו ביתרת העזבון, יהא המנהל רשאי לגבות את עודף המס מעודף הנכסים שבידו;

לענין זה, "נכסי עזבון שבידו אותה שעה" – לרבות נכסים שהיו בידו והעבירם לאחר בניגוד להוראת סעיף 10. (ב) חלקו של יורש במס העזבון יהא חלק יחסי מסך כל מס העזבון, כיחס חלקו ביתרה לסך כל חלקי היורשים ביתרה.

בסעיף זה –

"חלק ביתרה" – חלקו של יורש ביתרה המוגדלת לפי חלקו בנכסי העזבון פחות הניכוי האישי שניתן בשלו, ולענין זה לא יובא בחשבון חלקו של יורש שהניכוי האישי שניתן בשלו עלה על חלקו ביתרה המוגדלת; "יתרה מוגדלת" – יתרת העזבון בתוספת סך כל הניכויים שהותרו לפי סעיף 12.

11. בסעיף 10 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום "1,000 ל"י" יבוא "6,000 לירות" ובמקום "לטובת יורשי הנפטר מסוג א' או מסוג ב' המפורטים בתוספת" יבוא "לטובת יורשים אשר בשלהם ניחנו ניכויים אישיים לפי סעיף 12".

12. אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:
א10. המנהל רשאי לבקש מבית המשפט שימנה מנהל עזבון, ורשאי הוא לבקש שיינתן לו להשמיע טענותיו לענין בקשה שהוגשה לבית המשפט למיגוי כאמור.

13. במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:
11. (א) מנהל עזבון ומחזיק בנכסי העזבון חייבים למסור למנהל תוך 60 יום מיום פטירת הנפטר דין וחשבון על עניני העזבון לפי מיטב ידיעתם – לרבות פרטים בנוגע לשווי נכסי העזבון – בטופס שיקבע המנהל, ולצרף העתק מאושר מצוואת הנפטר אם הניח צוואה, וכן עליהם להודיע למנהל בכתב על כל טעות שנפלה בדיון וחשבון ועל כל שינוי בפרטיו; הוראה זו תחול גם על יורש, תוך 60 יום מיום שנודע לו על היותו יורש.
(ב) מי שהגיש בקשה למתן צו עזבון וטרם עשה את המוטל עליו לפי סעיף קטן (א), חייב לעשות כן תוך 10 ימים מיום הגשת הבקשה.
(ג) המנהל רשאי לקבוע כללים בדבר פטור מקיום הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

14. בסעיף 12 לחוק העיקרי –
(1) פסקאות (א) ו-(ב) יסומנו (1) ו-(2);
(2) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) אדם המנהל או שומר נכסי עזבון – על נכסי העזבון שבידו או על הנכסים שהופקדו אצלו לטובת הנפטר;

15. בסעיף 13 לחוק העיקרי –
(1) בכותרת השוליים יוסף "ופתיחת כספת";
(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) כספת הרשומה על שם הנפטר או במשותף אתו או שהחזקה על ידי הנפטר או במשותף אתו, אין לפתחה אלא בפני המנהל או בא כוחו או על פי הרשאה בכתב נתומה בידו; נתבקש המנהל להרשות פתיחת כספת – ייעצה לבקשה תוך 15 ימים."

16. במקום סעיף 113 לחוק העיקרי יבוא:

113. לענין הסעיפים 113-113 –

"פרשנות

"סוד מקצועי" – הילופי דברים בין לקוח לבין עורך-דין שיש להם קשר עניני לשירות המקצועי שניתן על-ידי עורך-הדין ללקוח, בין שהדברים נאמרו בעל-פה ובין שהועלו על הכתב, לרבות רשימות שערך עורך-הדין לשימושו הוא, ובלבד שיש להם קשר עניני לשירות המקצועי כאמור;

"מסמך חסוי" – מסמך שיש בו סוד מקצועי;

"בית משפט" – בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא משרדו של עורך-הדין הנועץ טענת חסיון;

"שופט" – הנשיא או הנשיא התורן של בית המשפט.

113. על אף האמור בחוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961¹², חייב עורך-דין, אם נדרש לכך בכתב על-ידי המנהל, למסור לו כל מסמך שברשותו ולאפשר לו לבדוק ולתפוס כל מסמך כאמור וכן להרשות לו לעשות כל פעולה אחרת בקשר למסמך כאמור, הכל על פי הסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אך אין עורך-דין חייב לעשות כן אם הוא טוען שהמסמך חסוי.

סמכות לדרוש
מסמכים מעורך-
דין

113. (א) טוען עורך-דין כי המסמך המבוקש על-ידי המנהל הוא חסוי, יקח המנהל את המסמך ובלי לעיין בו ישימנו מיד בחבילה בנוכחותו של עורך-הדין, יסגרנה, ירשום עליה את שם הלקוח שאליו מתייחס המסמך, יחתום עליה וימסור אותה לידי בית המשפט; היתה טענת חסיון לגבי מספר מסמכים המתייחסים לאותו לקוח, ישים כולם בחבילה אחת. עורך-הדין רשאי, אם ירצה בכך, לחתום אף הוא על החבילה וכן להתלוות אל המנהל במסירת החבילה לבית המשפט.

טענת חסיון

"חבילה" לענין זה – מעטפה או כלי קיבול אחר.

(ב) אם מטעם כל שזווא היה זה מן הנמנע למסור את החבילה לבית המשפט, ימסרנה המנהל לידי שופט וזה ימסרנה לבית המשפט; "שופט" לענין זה – לרבות שופט בית המשפט המחוזי ושופט שלום.

(ג) לא יאוחר משבעה ימים שלאחר התאריך שבו נלקח מסמך כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הלקוח או עורך-הדין שממנו נלקח המסמך, לפנות אל בית המשפט בבקשה להחליט ולהודיע אם המסמך הוא חסוי.

113. (א) שופט שבמהווי שיפוטו נתקבלה בקשה כאמור בסעיף 113 (ג), ידון בבקשה ויבדוק את המסמך לא יאוחר משבעה ימים שלאחר התאריך שבו נתקבלה הבקשה; השופט ישמע את עורך-הדין והוא רשאי לשמוע גם את המנהל מבלי שיראה לו את המסמך או שיגלה לו את תכנו.

החלטת
בית המשפט

(ב) החליט השופט שהמסמך חסוי, יחזירו לעורך-הדין שממנו נלקח; החליט שאינו חסוי, ימסור אותו למנהל.

(ג) החליט השופט שהמסמך הוא חסוי בחלקו, יורה למסור למנהל העתק החלק שאינו חסוי מאושר על ידו; העתק כאמור שנמסר למנהל יתקבל כראיה בכל הליך משפטי, כאילו היה המקור.

¹² ס"ח 347, תשכ"א, עמ' 178; ס"ח 404, תשכ"ג, עמ' 145.

(ד) לא קיבל בית המשפט בקשה כאמור בסעיף 113 ג) לגבי מסמך שכחבילה שנמסרה לו, יראה את המסמך שלגביו לא הוגשה בקשה כאמור, כבלתי חסוי והוא יימסר למנהל.

(ה) הדיון בבקשה לפי סעיף זה יהיה בדלתיים סגורות והחלטת השופט תהיה סופית.

החלפת סעיף 14

17. במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

14. (א) נמסר למנהל דין וחשבון כאמור בסעיף 11, רשאי הוא –

(1) לאשר את הדין וחשבון אישור זמני ולשום לפיו את המס שומה זמנית ואין זה גורע מסמכותו לחזור ולשום לאחר מכן את המס שומה סופית;

(2) לאשר את הדין וחשבון ולשום את המס שומה סופית בהתאם לכך;

(3) לשום את המס לפי מיטב שפיטתו אם יש לו טעמים סבירים להניח שהדין וחשבון איננו מלא או איננו נכון, ובלבד שלפני כן יאפשר למוסר הדין וחשבון להשמיע טענותיו.

(ב) לא נמסר למנהל דין וחשבון כאמור בסעיף 11, רשאי הוא לשום את המס לפי מיטב שפיטתו.

(ג) המנהל ימסור הודעה על השומה לכל אדם שהוא רואה אותו חייב במס.

הוספת סעיף 15

18. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

15. א. היה המנהל סבור כי עסקה פלוגנית המפחיתה, או העלולה להפחית, את סכום המס המגיע היא מלאכותית או בדויה, או שהסבה פלוגנית אינה מופעלת למעשה, רשאי הוא להתעלם מן העסקה או מן ההסבה ושווי העזבוני ייקבע לפי זה.

החלפת סעיף 16

19. במקום סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

16. (א) הרואה עצמו מקופח בשומה זמנית או סופית של מס עזבוני, רשאי להגיש למנהל השגה מגומקת תוך 30 יום מיום קבלת הודעת השומה.

(ב) המנהל רשאי לקיים את השומה, לשנותה או לבטלה ויודיע למשיג בצו את החלטתו ונימוקיה.

תיקון סעיף 17

20. בסעיף 17 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ז) – בטל.

הוספת סעיף 17

21. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:

17. המערער על צו המנהל עליו הראיה; בערעור על החלטה לפי סעיף 15 – הראיה על המנהל.

החלפת סעיף 19

22. במקום סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא:

19. (א) נדרשה שומת העזבוני כאמור בסעיף 18, יישום העזבוני על-ידי שומאי שעליו הסכימו המנהל והדורש את השומה, ובאין הסכמה ביניהם – על ידי שומאי שיקבע בית המשפט.

(ב) החלטת השמאי שנתמנה על-ידי בית המשפט כוחה יפה לגבי כל החייבים במס עזבון, בין שדרשו את השומה ובין שלא דרשו, או שלא ידעו עליה.

(ג) החלטת השמאי שעליו הסכימו הצדדים, או שנקבע על-ידי בית המשפט, היא סופית ואין לערער עליה או לבקש כל סעד אחר נגדה.

תיקן סעיף 20 23. בסעיף 20 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

“(א) מס עזבון ישולם תוך 60 יום מיום מסירת הודעת השומה.”

(2) בסעיף קטן (ב), במקום “התנגדות” יבוא “השגה”, ובמקום “סעיף 19 (ה)” יבוא “סעיף 19 (ג)”.

החלטת סעיף 21 24. במקום סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא:

21. (א) על אף האמור בסעיף 20, רשאי המנהל אם נובקש לכך וניתנו נימוקים סבירים לכיסוס הבקשה, להתיר את תשלום המס בשיעורים במשך תקופה שלא תעלה על שבע שנים מיום פטירת הנפטר; בדונו בבקשה כאמור יתחשב המנהל ביהוד בהרכב נכסי העזבון, במהותם, באפשרות לממשם ללא גרימת נזק לעזבון ובהכנסות העזבון.

(ב) החלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) ניתנת להשגה ולערעור, ורשאי בית המשפט בערעור כאמור להתערב בשיקול דעתו של המנהל.

הוספת סעיף 21א 25. אחרי סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא:

21א. (א) לא שולם מס העזבון, כולו או מקצתו, תוך 60 יום מהיום שנקבע לתשלומו על פי סעיף 20, או במועד מאוחר יותר שנקבע על פי סעיף 21, תיווסף על סכום המס שלא שולם ריבית בשיעור המקסימלי לפי חוק הריבית, תשי"ז–1957¹³; הוראות החוק בדבר גביית המס יחולו על גביית הריבית כאילו היתה חלק מהמס.

(ב) המנהל רשאי, אם ראה סיבה מספקת לכך, להקטין את שיעור הריבית או לוותר על תשלומה.

החלטת סעיף 22 26. במקום סעיף 22 לחוק העיקרי יבוא:

22. (א) המנהל רשאי לשלוח לאדם שאיננו יורש, והוא מחזיק בכסף העזבון, או חייב חוב לעזבון, או עומד לקבל כסף בשביל העזבון, או רשאי לשלם כסף לעזבון על השבנו של אדם אחר – דרישה בכתב (להלן – דרישת תשלום) שישלם למנהל, לכיסוי מס העזבון, את הסכום שבידו, או הסכום שהוא עומד לקבל לכשיתקבל, או חלק ממנו.

(ב) על משלוח דרישת תשלום יודיע המנהל למנהל העזבון וליוורשים הידועים לו.

(ג) מי שגשלה לו דרישת תשלום, חייב למלא אחריה בכפוף לתנאי התחייבותו ואם שילם את הכסף או העביר את החוב בניגוד לדרישת התשלום, ישא באחריות לתשלומם למנהל.

(ד) דינו של תשלום על פי דרישת תשלום כדין תשלום לעזבון.

¹³ ס"ח 219, תשי"ז עמ' 50.

27. סעיפים 25 ו-26 לחוק העיקרי – בטלים.
- ביטול סעיפים 25 ו-26
28. במקום סעיף 27 לחוק העיקרי יבוא:
27. "עוכב צו עזבון" לא יתן בית משפט צו עזבון, אלא אם יש בידי המבקש אישור בכתב מהמנהל כי המבקש הגיש דין וחשבון לפי סעיף 11, אולם רשאי בית המשפט, לפי בקשת המנהל, להתנות מתן צו העזבון במתן ערובה לתשלום המס."
- החלפת סעיף 27
29. במקום סעיף 28 לחוק העיקרי יבוא:
28. "החזרת מס שנכבו ביתר" נוכח המנהל כי שולם מס ביתר ובקשה להתזרתו הוגשה לו תוך עשר שנים מיום קבלת הודעת השומה, יחזיר המנהל כל סכום ששולם ביתר, על הסכום המוחזר תיוטף ריבית בשיעור המקסימלי לפי חוק הריבית, תשי"ז-1957, מיום גמר תשלום המס."
- החלפת סעיף 28
30. במקום סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:
29. "המנהל" (א) הגהלת עגיני מס העזבון תהיה בידי מנהל שיומנה על-ידי שר האוצר בהודעה שתפורסם ברשומות.
- (ב) המנהל רשאי לייפות בכתב את כוחו של אדם אחר, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים או לאזור מסויים, לשמש בסמכויותיו ולמלא כל תפקיד מתפקידי, למעט הטמכות לפי סעיף 35."
- החלפת סעיף 29
31. בסעיף 30 לחוק העיקרי –
- (1) במקום הרישה יבוא "עובד ציבורי, למעט מי שהדבר נאסר עליו על פי חוק";
- (2) פסקאות (א) ו-(ב) יסומנו (1) ו-(2);
- (3) בפסקה (2), יימחק "או להוכחת תרמית או השמטה".
- תיקון סעיף 30
32. במקום סעיף 32 לחוק העיקרי יבוא:
32. "פגמים וליקויים" הודעה שגיהנה או כל פעולה אחרת שנעשתה לפי חוק זה, לא ייגרע מתקפן בגלל פגם בצורה או בגלל טעות, ליקוי או השמטה שאין בהם כדי לפגוע בעיקר או להטעות."
- החלפת סעיף 32
33. במקום סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:
33. "סוריות" (א) מי שבחזקתו או בשליטתו תעודות, ידיעות, דו"חות, רשימות או העתקן המתייחסים לנכסי עזבונו של נפטר או לפרט שבעזבונו, והוא מסר או ניסה למסור ידיעה כאמור או משהו מתכנם של המסמכים שלא לצורך ביצוע חוק זה או לאדם ששר האוצר לא הרשהו למסור לו, וכן מי שעבר על הוראת סעיף קטן (ב), דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 1,000 לירות.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) מותר לגלות שומתם של נכסי עזבון שנעשתה לצורך חוק זה למי שתפקידו לקבוע אגרות בית משפט בהליכים הקשורים בעזבון או אגרות החלות על העברת מקרקעין מהעזבון; מי שגילו לו שומה כאמור, לא יגלנה אלא לבית משפט ולצדדים שבהליך או שבהעברה."
- החלפת סעיף 33

- החלפת סעיף 34 34. במקום סעיף 34 לחוק העיקרי יבוא:
- "עונשים
34. (א) (1) מי שלא מסר דין וחשבון, הודעה או ידיעה שהוא חייב למטרים לפי חוק זה, דינו -- קנס 1,000 לירות;
- (2) מי שלא מילא אתר הנישט המגהל לפי חוק זה, דינו -- קנס 2,000 לירות;
- (3) מי שמסר במזיד דין וחשבון בלתי נכון או הודעה בלתי נכונה או ידיעה בלתי נכונה, דינו -- מאסר ששה חדשים או קנס 5,000 לירות, או שני העונשים כאחד;
- (4) מי שעבר על הוראת סעיף 13 (ב), דינו -- קנס 20,000 לירות.
- (ב) בוטף על העונשים הקבועים בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט להטיל על העבויין קנס בסכום כפול מסכום המט שלא נישום או שלא נגבה בגלל אותה עבירה."
- החלפת סעיף 35 35. במקום סעיף 35 לחוק העיקרי יבוא:
- "כופר כסף
35. גורח המגהל כי אדם עברי עבירה על הוראה מהוראת חוק זה, רשאי הוא, בהסכמתו של אותו אדם, לקחת מינו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמוחר להטיל בשל אותה עבירה; הרגשה הניעה פלילית, אין לקבל כופר כל עוד לא צורה היועץ המשפטי לממשלה על הפסקת ההליכים."
- החלפת סעיף 36 36. במקום סעיף 36 לחוק העיקרי יבוא:
- "אחריות לחלום המט
36. הניעה פלילית שהוגשה נגד אדם או הרשעתו על פי חוק זה, אינם גורעים מחובתו לחלום המט."
- תיקון סעיף 37 37. בסעיף 37 לחוק העיקרי --
- (1) בסעיף קטן (א) ייחוק "לרבות דרכי השומה של בכסי העובון";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "ליעורו לפי חוק זה" יבוא "לערעור לפי חוק זה, לטיפול בכספח לפי סעיף 13 (ג)".
- ביטול התוספת 38. התוספת לחוק העיקרי -- במלה.
- התאמת מינוח 39. בחוק העיקרי, בכל מקום שכתוב: "אאוטרומוס" -- קרי "מנהל עובון"; "שטח המדינה" -- קרי "ישראל".
- הוראת מעבר 40. סעיף 3 (א) (3) לחוק העיקרי כפי שחוקן בחוק זה לא יחול לגבי בכסים שהעביר הגפטר לפני פרסום חוק זה ברשומות.
- תחילה 41. (א) הסעיפים 2-72 לחוק העיקרי כפי שצוטנו בחוק זה יחולו לגבי בכסי עובון שבעלם נפטרו לאחר פרסומם של חוק זה ברשומות.

(ב) נפטור הנפטור תוך 90 יום לפני יום קבלת חוק זה בכנסת והגמט על נכסי העזבון טרם נישום סופית לפי סעיף 14 (א) (2) לחוק העיקרי וכל יורשי הנפטור הגישו למנהל בקשה בכתב בדבר הישוב מס העזבון על פי החוק העיקרי כמתוקן בחוק זה, ייעתרו המנהל לבקשום; בקשה כאמור תוגש למנהל תוך 15 יום מיום פרסום חוק זה ברשומות.

(ג) סעיף 6 (1) לחוק העיקרי כפי שתוקן בחוק זה יחול לגבי נכסי עזבון אשר הגמט עליהם טרם נישום סופית -- לפי סעיף 14 (א) (2) לחוק העיקרי -- ביום פרסום של חוק זה ברשומות, וכן לגבי נכסי עזבון שהגמט עליהם נישום כאמור אך הוגשה השגה לפי סעיף 16 (א) לחוק העיקרי וטרם גיתן צו לפי סעיף 16 (ב) לחוק העיקרי במועד האמור.

פנחס ספיר
שר האוצר

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

חוק היטל על דירות גדולות, תשכ"ד-1964 *

1. בחוק זה יהא לכל מוגז המשמעות שיש לו בפקודת בנין ערים, 1936 (להלן -- הפקודה).
2. (א) מי שניתן לו לפי הפקודה רשיון לבניית דירה, לבניית חוספת לדירה קיימת או לאיחוד דירות קיימות -- ושטח הרצפות, כפי שנקבע לענין רשיון הבניה של הדירה או של הדירה יחד עם החוספת או של הדירה המאוחדת, עולה על מאה עשרים וחמישה מטרים מרובעים, ישלם -- יחד עם אגרת הרשיון שעליו לשלם מכוח סעיף 4 (1) לפקודה -- היטל בניה לכל מטר מרובע העודף על מאה עשרים וחמישה מטרים מרובעים (להלן -- היטל בניה).
(ב) היטל הבניה יזיה לכל אחד מעשרים וחמישה המטרים המרובעים הראשונים של עודף כאמור בסעיף קטן (א) -- 100 לירות, לכל אחד מחמישים המטרים המרובעים הבאים -- 150 לירות, ולכל מטר מרובע נוסף -- 200 לירות. כספי היטל יועברו לקופת הרשות המקומית שבתחומה גמזאת הדירה, וישמשו קיץ מיוחדת לחיסול מבנים מסוכנים ומשכנות עוני.
(ג) לענין סעיף זה --
(1) כל עודף שאינו מגיע למטר מרובע ייחשב כמטר מרובע;
(2) דירה -- מערכת חדרים שנועדה לפי הכנית בבין עיר, או לפי רשיון הכנית, למגורייה של משפחה, יחד עם חדרי השירות שלה, פרודוריה ומרפסותיה;
(3) אין נפקא מינה אם רשיון הבניה ניתן לדירה הנדונה במיוחד או אם ניתן למבנה שהדירה הנדונה נועדת להיות חלק ממנו.
3. בטל רשיון בניה שניתן לפי הפקודה ולא הוקמה הדירה, יחזור היטל הבניה ששולם בקשר אחר.

* נוקבל בכנסת ביום כ"א באב תשכ"ד (30 ביולי 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פרסמו בה"ח 615, תשכ"ד, עמ' 224.
1 ע"ר 1936, ורט' 1 מס' 589, עמ' 153.

- יעוד היטל
4. (א) כספי היטל הבניה יוצאו לחיסול מבנים מסוכנים ומשכנות עוני ולשיקום דייריהם בשטח הרשות המקומית עלקופתה הועברו כספי היטל כאמור בסעיף 2, הכל כפי שייקבע בתקנות.
- (ב) נשאר ערוף מכספי היטל בקופת רשות מקומית פלוגית -- יוצא למטרות האמורות במקומות אחרים שייקבעו על ידי שר הפנים על דעת שר האוצר ושר השיכון.
- פטור
5. (א) ארגון האומות המאוחדות ומדינות-חוץ פטורים מתשלום היטל הבניה.
- (ב) שר הפנים, באישור ועדה הכספים של הכנסת, ישאי לקבוע בהודעה ברשומות כי חוק זה לא יחול על שטח שגבולותיו מתוארים בהודעה.
- היטל אינו הוצאה
6. טבות ששולם כהיטל בניה לא ייושב בהוצאה לענין סעיף 7ז לפקודת מס הכנסה 2.
- ביצוע ותקנות
7. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

היים משה שפירא
שר הפנים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

2 דיון מדינת ישראל, גוסס חדש 6, תשכ"א, עמ' 120.